

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
16/12/2015
EIXIDA NÚM. 27001

Ajuntament d'Alacant
Excmo. Sr. Alcalde-Presidente
Pl. Ajuntament, 1
ALACANT - 03002 (Alacant)

=====
Ref. queixa núm. 1512949
=====

Assumpte: exclusió del valencià en la retolació de servicis públics.

Excm. Sr.,

Vam rebre en esta institució un escrit de queixa signat pel Sr. (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment exposava els fets i les consideracions següents:

- Que el Centre Social públic (...), d'Alacant, està retolat exclusivament en castellà, tant interiorment com exteriorment.
- Que esta circumstància vulnera la legislació vigent sobre l'ús del valencià.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i en vam donar trasllat, de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada a l'Ajuntament d'Alacant a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La comunicació rebuda de l'Ajuntament d'Alacant, donava compte del següent:

“En relación a la reclamación efectuada por D. (...) ante el Síndic de Greuges en la que se pone de manifiesto la vulneración de la normativa vigente sobre uso del valenciano debido a que la señalización informativa interior y exterior del Centro Social Comunitario (...) tan sólo se encuentra rotulada en castellano, el que suscribe informa cuanto sigue:

Detectado dicho incumplimiento, desde esta Unidad de Infraestructuras se ha procedido a solicitar presupuestos para su pronta subsanación, mediante la

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 16/12/2015	Pàgina: 1
C/ Pasqual Blasco, 1 03001- ALACANT Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00 Fax: 965 93 75 54 www.elsindic.com correu electrònic: consultas_sindic@gva.es twitter: @elSindic		

incorporación a la rotulación existente de la preceptiva rotulación en valenciano, bien dentro de la ya existente o junto a la misma, en función de la solución técnica que resulte más adecuada.

Una vez recibidos presupuestos, éstos serán elevados proponiendo su aprobación a la Concejalía de Acción Social, órgano competente para la autorización de gastos en este Servicio de Acción Social.”

L'interessat, a qui vam donar trasllat de la comunicació rebuda no va formular cap al·legació, per la qual cosa passem a resoldre l'expedient amb les dades que hi consten. És per això que li demane que considere els arguments que seguidament li exposem i que constituïxen els fonaments de la resolució amb què concloem.

En primer lloc, cal significar que esta institució és conscient de l'esforç econòmic que comporta configurar pàgines web oficials, emetre impresos, fullets i publicació institucional, així com la retolació viària o de servicis públics, etc., en les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana.

Perquè, de vegades, estes actuacions són preterides davant de necessitats més urgents com ara els servicis socials, dependència, menors, ancians, educació o infraestructures diverses.

No obstant això, el Síndic de Greuges, alt comissionat de les Corts per a la defensa dels drets fonamentals dels valencians, recollits en el títol I de la Constitució espanyola i en el títol II de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, quan estos són vulnerats o posats en perill per l'administració pública valenciana, no pot deixar de fer una reflexió sobre l'adequat respecte als drets lingüístics dels ciutadans i la cooficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana.

I, en este sentit, hem de prendre com a punt de partida el manament establert en l'article 3r de la Constitució Espanyola, que disposa que el castellà és la llengua oficial de l'Estat i, al seu torn, assenyala que la resta de llengües espanyoles seran també oficials en les comunitats autònomes respectives, de conformitat amb els respectius estatuts.

Així, la nostra norma fonamental fa ressaltar la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya, com a patrimoni cultural que haurà de ser objecte d'especial protecció i respecte.

En connexió amb el que disposa la Constitució espanyola, l'article 6.3 de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana encomana a la Generalitat garantir l'ús normal i oficial tant del castellà com del valencià, i d'esta manera s'instaura un règim de bilingüisme que imposa als poders públics del territori autònom o local l'obligació de conèixer i utilitzar les dues llengües oficials, sense que pugua prevaler l'una sobre l'altra.

I, a més, la Llei valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, dictada com a desplegament del que disposa l'Estatut d'autonomia, estableix, en l'article 2n, que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat i de l'Administració pública,

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en <https://seu.elsindic.com>

Codi de validació: *****

Data de registre: 16/12/2015

Pàgina: 2

com també de l'administració local i de totes les corporacions i institucions públiques que en depenen.

Amb tot això, no hi ha dubte sobre la manifesta obligació de les administracions públiques, tant autonòmiques com locals, d'adequar, des d'un punt de vista lingüístic, les vies o els mitjans de comunicació amb els administrats, i facilitar les relacions mútues a través de l'efectiva i real implantació d'un règim de cooficialitat d'ambdues llengües, tal com estableix la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei 4/1983, d'ús i ensenyament del valencià.

Esta cooficialitat ha de quedar palesa en totes les manifestacions de l'Administració pública i ha de desterrar qualsevol forma de discriminació lingüística.

D'altra banda, el Decret 145/1986, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat, regula la senyalització de les vies de comunicació, les instal·lacions i els servicis públics en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, amb el propòsit de fer efectiva la recuperació del valencià en estos àmbits.

Este mateix Decret, en la disposició final primera, autoritza a la que aleshores es denominava Conselleria d'Educació i Ciència, a dictar les disposicions necessàries per al seu acompliment i, en este sentit, l'Ordre d'1 de desembre de 1993 sobre l'ús de les llengües oficials en la toponímia, la senyalització de les vies de comunicació i en la retolació dels servicis públics en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana estableix en l'article primer que: "El criteri general d'ús de les llengües oficials a la Comunitat Valenciana en la senyalització de vies i servicis públics haurà d'atendre al predomini lingüístic establert en el títol cinqué de la Llei d'ús i ensenyament del valencià (...)"; i en l'art. 2 assenyala que "(...) per mandat legal es requerisca la senyalització en les dues llengües, es donarà prioritat a una llengua o a l'altra segons el predomini lingüístic del territori en què s'ubique el senyal (...)", per la qual cosa, tenint en compte que Alacant, de conformitat amb el que estableix l'art. 35 del títol cinc, és territori de predomini lingüístic valencià, en conseqüència, la retolació dels servicis públics ha de ser feta preferentment en valencià".

No obstant això, en la tramitació de la present queixa ha sorgit una altra qüestió sobre la qual esta institució ha de pronunciar-se, i sobre la qual hem de fer la consideració següent com a fonament del recordatori de deures legals i el suggeriment amb què concloem:

El present expedient de queixa s'inicia, com sap, com a conseqüència d'un escrit dirigit a esta institució per l'interessat, íntegrament redactat en valencià.

En conseqüència, i com a garantia dels drets reconeguts en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que en el seu article 11 estableix que "(...) en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i aquelles en què hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, independentment de la llengua en què s'haguera iniciat el procediment".

La petició d'informe que els va ser feta, es va fer en la llengua elegida per l'interessat, això és, en valencià.

No obstant això, l'informe remès per l'Ajuntament d'Alacant (Regidoria d'Acció Social) està redactat exclusivament en castellà.

En este sentit, cal significar que la promulgació de la LUEV va suposar, d'una banda, el compromís de la Generalitat de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com a llengua històrica i pròpia del nostre poble” i, d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat, va modificar substancialment l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma oficial propi han legislat sobre la matèria, mitjançant les denominades lleis de normalització lingüística, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial de la llengua cooficial amb l'objectiu que esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial del territori espanyol.

La persecució d'estos legítims objectius, reconeguts en les legislacions autonòmiques baix l'empara atorgada per la Constitució espanyola, no pot, però, desconèixer, i de fet no ho desconeix, que l'article 14 de la Constitució estableix el principi d'igualtat, amb interdicció de qualsevol forma de discriminació per motiu de llengua, i la declaració de l'article 3 del mateix text constitucional, que estableix expressament el dret de tots els ciutadans a usar la llengua espanyola.

En este sentit, la mateixa Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de llengua, declara en el seu article 4 que “en cap cas podrà haver-hi discriminació pel fet d'usar qualssevol de les dos llengües oficials” de la Comunitat Valenciana.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels manaments continguts en els preceptes anteriorment esmentats és el dret que assistix qualsevol ciutadà en les seues relacions amb l'Administració, en elegir la llengua en què este vulga que es produïsquen les comunicacions i la tramitació dels expedients, i sorgix el correlatiu deure de l'Administració de respectar esta elecció i d'utilitzar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haguera estat elegit.

En el present expedient, tanmateix, la remissió d'un informe en castellà, quan la llengua elegida pel ciutadà ha sigut el valencià, no s'ajusta a estos manaments legals anteriorment exposats.

L'aplicació d'estes lleis de normalització lingüística duta a terme per les diverses comunitats autònomes motiva, de vegades, que ciutadans que tenen com a llengua habitual el valencià, consideren vulnerats els seus drets lingüístics per l'ús d'una llengua o l'altra per part de les autoritats i les oficines públiques.

La normativa vigent respecte de l'ús del valencià, continguda en la Constitució espanyola, en l'Estatut d'autonomia i en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, és clara i terminant, i no deixa lloc a cap interpretació, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística, tal com es

després de l'art. 6.5 de l'Estatut d'autonomia, en assenyalar que s'atorgarà especial protecció i respecte a la recuperació del valencià.

De conformitat amb tot el que hem dit més amunt, i amb el que hi ha previst en l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució **SUGGERIM** a l'**EXCM AJUNTAMENT D'ALACANT** (Regidoria d'Acció Social) que adopte totes les mesures necessàries perquè la retolació del Centre Social Comunitari (...) siga preferentment en valencià, i **HEM DE RECORDAR** a l'esmentat consistori els deures legals que la Constitució i la legislació vigent li imposa de respectar els drets lingüístics dels administrats, i d'utilitzar en tots els procediments i en qualssevol altres formes de relació amb ells, la llengua (castellana o valenciana) triada per ells.

En virtut de l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, li agraim que, en el termini d'un mes, ens remeta l'informe preceptiu en què ens ha d'indicar si accepta la recomanació que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement li fem saber, així mateix, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana